

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 10 februari 1920 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och förslag till lag rörande skyldighet för den, som upplåter eller använder jord för annat ändamål än jordbruk, att sörja för kompensation i nyodlingar.

Närvarande: Herrar von Sneidern, Alfred Petréⁿ*, von Koch*, Westman, Boberg, Linder*, Frändén, Sigfrid, S. Hansson*, Magnusson i Kalmar, Karlsson i Gasabäck, Nilsson i Vibberbo, Hage*, Magnusson i Skövde och Karlsson i Nynäs-hamn*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 44, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr Dalberg föreslagit, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till lag angående skyldighet för alla, som upplåte odlad jord för andra ändamål än jordbruk, så ock för alla, som redan använde sådan jord till dylika ändamål, att antingen själva odla motsvarande jord eller betala erforderligt belopp till en fond, vars medel skulle användas till verkställande av nyodlingar.

Beträffande de skäl, som anförts till grund för berörda hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Utskottet förmenar, att igenläggande av odlad jord för dess användande till andra ändamål hittills icke förekommit i den omfattning, att därav ur jordbruksekonomisk synpunkt bör föranledas en lagstiftning av den innebörd, motionären åsyftat. Ej heller bör förbises, att många av de ändamål, vartill den odlade jorden kan tänkas behöva tagas i bruk, exempelvis för bostadsändamål eller för framdragande av nya kommunikationsleder, äro av den art, att lagstiftningen ej bör försvåra en sådan användning. För vinnande av nödig effektivitet torde vidare en lagstiftning av föreslagen art fordra en omfattande övervakningsorganisation, som troligen skulle komma att kräva kostnader, vilka stode i uppenbart missförhållande till den ekonomiska betydelsen av det jordbruksintresse, som lagstiftningen åsyftar att skydda.

Man kan även ifrågasätta, huruvida ej ett generellt förbud för innehavare av odlad jord att nedlägga odlingen skulle behöva utfärdas för att därigenom förebygga ett kringgående av lagen.

Skulle det åter visa sig omöjligt att av upplåtaren eller den nye innehavaren utkräva kompensation i nyodlad jord, vilket väl i allmänhet torde bliva fallet, synes den avgift, som motionären tänker sig som ersättning för nyodlingen, komma att på olämpligt sätt konkurrera med den ifrågasatta kommunala värdestegringskatten.

Att på sätt motionären ifrågasätter, tillämpa den föreslagna lagstiftningen jämväl i fråga om områden, som redan tagits i anspråk för annat ändamål än jordbruk, står i strid med den allmänna rättsgrundsatsen att en lag icke utan synnerligen trängande skäl bör givas återverkande kraft och torde för övrigt för sin tillämpning fordra vidlyftiga och i många fall ogenomförbara utredningar rörande jordens beskaffenhet vid den tidpunkt, då den för sitt nuvarande ändamål tagits i anspråk.

På grund härav får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 februari 1920.

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL von SNEIDERN.
